

Osakassopimuksen muuttaminen

Koha-Suomi

Osakassopimuksen muuttaminen - taustaa

- Yhtiökokouksessa 2023 yhtiön hallitukselle annettiin tehtäväksi valmistella osakassopimukseen muutos, siten että osakas voi halutessaan yksipuolisesti luopua osakkuudestaan
- Valmisteltiin päivitetty sopimus ja laitettiin osakaskuntiin kommenteille (31.3.2024 mennessä)
- Kommentit saatiin kuudesta osakaskunnasta
- Hyväksyminen vaatii yksimielisen päätöksen
- Seuraavaksi käydään läpi sopimuksen muutokset ja niihin tulleet kommentit kohta kohdalta

2. Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Ehdotettu muutos

Mikäli sidosyksikköjä koskeva lainsäädäntö muuttuu, Yhtiö on velvollinen sopeuttamaan toimintaansa näiden muutosten vaikutusten mukaisesti. Osakkeenomistajat sitoutuvat toimimaan yhteistyössä siten, ettei Yhtiön sidosyksikköasema yhdenkään Osakkeenomistajan tekemän päätöksen myötä vaarannu. Inhouse -asema turvataan kaikissa olosuhteissa. Kaikilla osakkailla, myös pienosakkailla, on edustaja hallituksessa. Yksi hallituksen jäsen voi edustaa useampaa omistajaa

Ratkaisu

Kommenttikierroksen perusteella ei tehdä muutosta, vaan tehdään mahdolliset muutokset Inhouse-aseman lainsäädäntömuutosten selkiinnyttyä.

Kommentit

- Ei ole selkeä/ongelmallinen. Antaa käsityksen, että hallituksen jäsenmäärä voi olla hyvin suuri = yhtäsuuri kuin omistajien määrä. Hallituksen jäsenen edustaminen on muotoiluna epäselvä
- Esimerkiksi määritetään pienosakkaiden edustajisto, joka esittää jäsentä hallitukseen
- asia loogista kirjata kohtaan "Yhtiön hallitus"
- Ok. Sen mekanismin kuvaaminen, jolla yhteinen hallituksen jäsen valitaan ja miten jäsen edustaa omistajaa, voisi vähentää riskiä sidosyksikköarvioinnissa pienten osakkaiden kohdalla. (Esim. ennakkonäkemykset omistajalta; ketkä valitsevat yhteisen edustajan ja miten.)
- Kaupunki ei hyväksy kirjausta ehdotetussa muodossa. Kirjausta tulee kaupungin näkemyksen mukaan muuttaa esimerkiksi seuraavaan muotoon:

"Mikäli sidosyksikköjä koskeva lainsäädäntö muuttuu, Yhtiö on velvollinen sopeuttamaan toimintaansa näiden muutosten vaikutusten mukaisesti. Osakkeenomistajat pyrkivät mahdollisuuksiensa sekä kohtuullisin käytettävissään olevin keinoin toimimaan yhteistyössä siten, ettei yhtiön sidosyksikköasema osakkeenomistajien tekemien päätösten myötä vaarannu. Kaikilla osakkailla, myös pienosakkailla, on edustaja hallituksessa. Yksi hallituksen jäsen voi edustaa useampaa omistajaa."
- Kohta 2 Kirjausta 'Inhouse -asema turvataan kaikissa olosuhteissa' tulisi lieventää. Parempi kirjaus olisi esimerkiksi: "Osakkaat ilmaisevat tahtotilanaan pyrkimyksen säilyttää in-house-yhtiö myös tulevaisuudessa." Kunnan näkökulmasta ei ole selvää, mitä yhtiö on ajatellut kirjauksella, että in-house-asema tulisi säilyttää kaikissa olosuhteissa. Toivomme tarkempaa perustelua kirjausehdotukselle. Sidosyksikköasemaa koskevaa kirjausta 'Yksi hallituksen jäsen voi edustaa useampaa omistajaa' tulisi täsmentää. Osakassopimuksen kirjaus "Yksi jäsen voi edustaa useampaa kuntaa" voi nimittäin olla ongelmallinen, koska sidosyksikköasema saattaisi vaarantua, mikäli omistajilla ei olisi tosiasiallista mahdollisuutta päästä vaikuttamaan yhtiön toimintaan.

3.2. Osakkuudesta irtautuminen

Ehdotettu muutos

Yhtiön Osakkeiden luovuttaminen on mahdollista vain Yhtiön hallituksen hyväksymälle luovutuksensaajalle. Mikäli Osakkeenomistaja haluaa luopua osakkuudestaan, on Osakkeenomistajan ilmoitettava asiasta Yhtiön hallitukselle ja tarjottava kirjallisesti omistamiaan Yhtiön osakkeita Yhtiön ja muiden Osakkeenomistajien lunastettavaksi.

Osakekauppa voidaan hyväksyä kahden kolmasosan (2/3) enemmistöllä annetuista äänistä, jos kokouksessa edustetuista osakkeista 2/3 osaa kannattaa myyntiä ja hyväksyy myyntiin liittyvät ehdot. Myyntiin ryhdytään kaikkien Osakkeiden osalta samanaikaisesti, samoin ehdoin ja samalla kauppahinnalla. Myyntitilanteessa Osakkeenomistajat sitoutuvat omassa päätöksenteossään sekä yhtiön liiketoimintaa tai koko osakekannan myynnistä päättävässä kokouksessa äänestämään yksimielisesti myynnin puolesta. Lisäksi Osakkeenomistajat pidättäytyvät yhtiöjärjestyksen mahdollisen lunastuspykälän käyttämiseltä. Osakekaupassa myyntihinta jaetaan Osakkeenomistajille näiden omistussuoksien suhteessa. Liiketoimintakaupassa Osakkeenomistajat sitoutuvat kaupan jälkeiseen yhtiön purkuun ja mahdollisen purkuvoiton tai -tappion jakamiseen Osakkeenomistajille näiden omistussuoksien suhteessa.

Mikäli kukaan ei halua lunastaa Osakkeenomistajan osakkeita, voi Osakkeenomistaja ilmoittaa luopuvansa Yhtiön osakkuudesta ja siten vapautua maksuvelvoitteistaan. Maksuvelvoitteista vapautuu 18 kuukauden kuluttua luovumisilmoituksesta. Osakkeet luovutetaan vastikkeetta Yhtiölle.

Ratkaisu

Osakeyhtiölain mukaan on kiellettyä hankkia osakkeita niin, että hankinnan seurauksena yhtiön vapaa oma pääoma menisi negatiiviseksi. Osakkeiden hankinta on pystyttävä kattamaan yhtiön voitonjakokelpoisista varoista. Velkojien suojaamennettelyä noudattamalla voidaan varoja jakaa yhtiöstä myös alentamalla osakepääomaa.

Ehdotus uudeksi muotoiluksi diassa 6.

Esimerkki kunnalle luovumisesta aiheutuvasta tappiosta

- 100 000 as. $0,15 \cdot 100\,000 = 15\,000\text{€}$
- 50 000 as. $0,15 \cdot 50\,000 = 7\,500\text{€}$
- 10 000 as. $0,15 \cdot 10\,000 = 1\,500\text{€}$

Kommentit

- Tämä on vähän epälooginen. Jos oikein ymmärrän, niin tarkoituksena on se, että osakas voisi luopua osakkuudestaan tarjoamalla osakkeitaan yhtiölle ja muille osakkeenomistajille. Jos kukaan ei halua lunastaa osakkeita, niin sitten mennään kolmannen kappaleen mukaan. Ts. tilanne koskee yhden tai muutaman osakkeenomistajan luovumistilannetta. Tässä kuitenkin toisen kappaleen merkitys ei ihan heti aukene. Onko siinä tarkoitus säännellä tilannetta, jossa kaikki yhtiön osakkeet halutaan myydä (ns. drag along -lauseke), jolloin myös vähemmistöosakkeenomistajat ovat velvollisia myymään osakkeensa enemmistön haluamalle ostajalle.
- Esim. kauppahinnan jaosta ei tarvitse mainita mitään, koska senhän jakautuu automaattisesti kullekin osakkeenomistajalla hänen myymiensä osakkeiden lukumäärän perusteella. Lisäksi osakkaat eivät lähtökohtaisesti päättä osakkeiden myynnistä missään yhtiökokouksessa tai muussa kokouksessa, vaan osakkeet käyvät yleensä keskenään neuvottelut saadakseen kokoon vaadittavan enemmistön. Jos vaadittu enemmistö ilmoittaa myyntiaikeistaan, niin silloin vähemmistö olisi em. lausekkeen mukaan velvollinen myymään myös osakkeensa. Tällaisen drag along -lausekkeen tarkoituksena on nimenomaan mahdollistaa koko osakekannan myyminen enemmistön aloitteesta, koska ostaja yleensä haluaa ostaa koko osakekannan.
- ko. ehtokohta 3.2 on hieman epäselvä sen suhteen, onko sillä tarkoitettu sopia muiden osakkeenomistajien etuosto-oikeudesta tilanteissa, joissa osakkeenomistaja haluaa luopua osakkuudestaan kokonaan: *Mikäli Osakkeenomistaja haluaa luopua osakkuudestaan, on Osakkeenomistajan ilmoitettava asiasta Yhtiön hallitukselle ja tarjottava kirjallisesti omistamiaan Yhtiön osakkeita Yhtiön ja muiden Osakkeenomistajien lunastettavaksi.* Jos tarkoituksena on sopia, että muilla osakkeenomistajilla olisi jatkossa mahdollisuus halutessaan lunastaa osakkeet jo ennen niiden tarjoamista ulkopuolisille, niin lisäksi ehtokohtaan sanan *ensin*. Jos Yhtiö tai kukaan Osakkeenomistajista ei haluaisi osakkeita lunastaa, voitaisiin ne myydä yhtiöjärjestyksen suostumuslausekkeen mukaisesti. Jos etuosto-oikeudesta halutaan sopia, myöhemmin ko. ehtokohdassa oleva lause: *Lisäksi Osakkeenomistajat pidättäytyvät yhtiöjärjestyksen mahdollisen lunastuspykälän käyttämiseltä*, menettää merkityksensä ja se tulisi poistaa.

3.2. Osakkuudesta irtautuminen

Ehdotettu muutos

Yhtiön Osakkeiden luovuttaminen on mahdollista vain Yhtiön hallituksen hyväksymälle luovutuksensaajalle. Mikäli Osakkeenomistaja haluaa luopua osakkuudestaan, on Osakkeenomistajan ilmoitettava asiasta Yhtiön hallitukselle ja tarjottava kirjallisesti omistamiaan Yhtiön osakkeita Yhtiön ja muiden Osakkeenomistajien lunastettavaksi.

Osakekauppa voidaan hyväksyä kahden kolmasosan (2/3) enemmistöllä annetuista äänistä, jos kokouksessa edustetuista osakkeista 2/3 osaa kannattaa myyntiä ja hyväksyy myyntiin liittyvät ehdot. Myyntiin ryhdytään kaikkien Osakkaiden osalta samanaikaisesti, samoin ehdoin ja samalla kauppahinnalla. Myyntitilanteessa Osakkeenomistajat sitoutuvat omassa päätöksenteossään sekä yhtiön liiketoimintaa tai koko osakekannan myynnistä päättävässä kokouksessa äänestämään yksimielisesti myynnin puolesta. Lisäksi Osakkeenomistajat pidättäytyvät yhtiöjärjestyksen mahdollisen lunastuspykälän käyttämiseltä. Osakekaupassa myyntihinta jaetaan Osakkeenomistajille näiden omistusosuuksien suhteessa. Liiketoimintakaupassa Osakkeenomistajat sitoutuvat kaupan jälkeiseen yhtiön purkuun ja mahdollisen purkuvoiton tai -tappion jakamiseen Osakkeenomistajille näiden omistusosuuksien suhteessa.

Mikäli kukaan ei halua lunastaa Osakkeenomistajan osakkeita, voi Osakkeenomistaja ilmoittaa luopuvansa Yhtiön osakkuudesta ja siten vapautua maksuvelvoitteistaan. Maksuvelvoitteista vapautuu 18 kuukauden kuluttua luopumisilmoituksesta. Osakkeet luovutetaan vastikkeetta Yhtiölle

Kommentit

- Lisäksi voisiko olla syytä tarkentaa ko. ehtokohtaa siltä osin, sovellettaisiinko tällaisessa tilanteessa yhtiöjärjestyksen lausekkeitä, esimerkiksi lunastushinnan määräytymisen suhteen.
- kappale kokonaisuudessaan epäselvä ja vaatii uudelleenvalmistelua. Tulee erottaa osakkeesta luopuminen, etuosto-oikeus, hankintahinta ym. olennaiset asiat ja kirjoittaa yksityiskohtaisemmin
- Liiketoimintakauppa ja yhtiön purkaminen tulisi olla omana kohtanaan.
- Osakkeista irtautumiseen perusteltua antaa mahdollisuus
- Voisiko toisen kappaleen laittaa erikseen ja puhua sen osalta otsikkotasolla koko osakekannan tai liiketoiminnan kaupasta. Ehdotettu muotoilu saattaa mennä sekaisin sen tilanteen kanssa, että vain yksi osakas on luopumassa omistuksesta.
- kunta pitää ongelmallisena ehdotettua osakassopimuksen määräystä siitä, että mikäli kukaan ei halua lunastaa osakkeenomistajan osakkeita, voi osakkeenomistaja ilmoittaa luopuvansa yhtiön osakkuudesta ja siten vapautua maksuvelvoitteistaan, mutta osakkeet tulisi tässä tilanteessa luovuttaa vastikkeetta yhtiölle. Kunta katsoo, että osakkaan omistukselle tulee määritellä jokin arvo, esim. laskennallinen arvo, jonka yhtiö suorittaisi sellaisessa tilanteessa, ettei kukaan haluaisi lunastaa osakkeita. Omistus ei voi kunnan näkemyksen mukaan siirtyä vastikkeetta yhtiölle. Arvon tulisi olla vähintään osakkeen nimellisarvo.

3.2. Osakkuudesta irtautuminen

Ehdotettu muutos

Yhtiön Osakkeiden luovuttaminen on mahdollista vain Yhtiön hallituksen hyväksymälle luovutuksensaajalle. Mikäli Osakkeenomistaja haluaa luopua osakkuudestaan, on Osakkeenomistajan ilmoitettava asiasta Yhtiön hallitukselle ja tarjottava kirjallisesti omistamiaan Yhtiön osakkeita Yhtiön ja muiden Osakkeenomistajien lunastettavaksi.

Osakekauppa voidaan hyväksyä kahden kolmasosan (2/3) enemmistöllä annetuista äänistä, jos kokouksessa edustetuista osakkeista 2/3 osaa kannattaa myyntiä ja hyväksyy myyntiin liittyvät ehdot. Myyntiin ryhdytään kaikkien Osakkaiden osalta samanaikaisesti, samoin ehdoin ja samalla kauppahinnalla. Myyntitilanteessa Osakkeenomistajat sitoutuvat omassa päätöksenteossään sekä yhtiön liiketoimintaa tai koko osakekannan myynnistä päättävässä kokouksessa äänestämään yksimielisesti myynnin puolesta. Lisäksi Osakkeenomistajat pidättäytyvät yhtiöjärjestyksen mahdollisen lunastuspykälän käyttämiseltä. Osakekaupassa myyntihinta jaetaan Osakkeenomistajille näiden omistusosuuksien suhteessa. Liiketoimintakaupassa Osakkeenomistajat sitoutuvat kaupan jälkeiseen yhtiön purkuun ja mahdollisen purkuvoiton tai -tappion jakamiseen Osakkeenomistajille näiden omistusosuuksien suhteessa.

Mikäli kukaan ei halua lunastaa Osakkeenomistajan osakkeita, voi Osakkeenomistaja ilmoittaa luopuvansa Yhtiön osakkuudesta ja siten vapautua maksuvelvoitteistaan. Maksuvelvoitteista vapautuu 18 kuukauden kuluttua luopumisilmoituksesta. Osakkeet luovutetaan vastikkeetta Yhtiölle

Joensuun esityksen mukainen ehdotus uudeksi muotoiluksi

Yhtiön Osakkeiden luovuttaminen on mahdollista vain Yhtiön hallituksen hyväksymälle luovutuksensaajalle. Mikäli Osakkeenomistaja haluaa luopua osakkuudestaan, on Osakkeenomistajan ilmoitettava asiasta Yhtiön hallitukselle ja tarjottava kirjallisesti omistamiaan Yhtiön osakkeita Yhtiön ja muiden Osakkeenomistajien lunastettavaksi.

Mikäli Yhtiö tai kukaan muu Osakkeenomistaja ei halua lunastaa Osakkeenomistajan osakkeita, voi Osakkeenomistaja ilmoittaa luopuvansa Yhtiön osakkuudesta ja siten vapautua maksuvelvoitteistaan. Maksuvelvoitteista vapautuu 18 kuukauden kuluttua luopumisilmoituksesta. Osakkeenomistajan on tällöin luovutettava omistamansa osakkeet vastikkeetta Yhtiölle maksuvelvollisuuden päättyessä.

Mikäli Osakkeenomistajat, joiden osakkeet edustavat 2/3-osaa Yhtiön osakkeista, haluavat myydä osakkeensa sopimalleen ostajalle, myös loput Osakkeenomistajat ovat velvolliset myymään osakkeensa samassa yhteydessä samalle ostajalle. Myyntiin ryhdytään kaikkien Osakkeenomistajien osalta samanaikaisesti, samoin ehdoin ja samalla osakekohtaisella kauppahinnalla. Myyntitilanteessa Osakkeenomistajat sitoutuvat omassa päätöksenteossään toimimaan myynnin puolesta. Lisäksi Osakkeenomistajat pidättäytyvät yhtiöjärjestyksen mahdollisen lunastuspykälän käyttämiseltä.

Mikäli Yhtiön omaisuus luovutetaan liiketoimintakaupalla, Osakkeenomistajat sitoutuvat kaupan jälkeiseen yhtiön purkuun ja mahdollisen purkuvoiton tai -tappion jakamiseen Osakkeenomistajille näiden omistusosuuksien suhteessa.

9. Tiedonsaantioikeus

Ehdotettu muutos

Osakkeenomistajien tiedonsaantioikeuteen sovelletaan kulloinkin voimassa olevan osakeyhtiölain osakkeenomistajien tiedonsaantioikeutta määrittäviä säännöksiä.

Ratkaisu

Säilytetään entinen muotoilu

Kommentit

- Tämä merkitsisi osakkaan tiedonsaantioikeuden rajoitusta.
- Osakeyhtiölain 5 luku 25 §:n perusteella osakkaalla olisi kyselyoikeus, joka koskee vain yhtiökokousta. Yhtiökokouksen ulkopuolella osakkeenomistajalla ei ole vastaavaa oikeutta. Kyselyoikeuden lisäksi osakeyhtiölain 7 luvun 7 §:n perusteella osakkeenomistaja voi hakea yhtiön kotipaikan aluehallintovirastolta erityisen tarkastuksen toimittamista yhtiön hallinnosta ja kirjanpidosta tietyltä päättyneeltä ajanjaksolta taikka tietyistä toimenpiteistä tai seikoista tiettyjen edellytysten täytyessä.
- Osakassopimukseen riittävällä tavalla kirjatun tiedonsaantioikeuden merkitys on sopijapuolelle sitä keskeisempi mitä vähemmän tämä osallistuu yhtiön operatiiviseen johtamiseen ja mitä suurempi intressi tällä on yhtiössä valvottavanaan.
- Lain noudattamista ei tarvitse sopia. Lisäksi sidosyksikköaseman kannalta valvontavalta on yksi kriteeri, jota asemaa aiempi sanamuoto tukisi. Voisiko alkuperäisen säilyttää?

11.2. Sopimuskokonaisuus ja muutosten tekeminen

Ehdotettu muutos

Muutokset tähän sopimukseen on tehtävä kirjallisesti ja vähintään 2/3 Osakkaiden määräenemmistön päätöksellä. Suulliset muutokset ovat mitättömiä.

Ratkaisu

Säilytetään entinen muotoilu.

Kommentit

- Mitä tarkoitetaan 2/3 määräenemmistöllä? Osakkaiden päälukua (Tätä sopimusta voidaan muuttaa, jos Osakkaat, jotka edustavat vähintään 2/3 -osaa Osakkaista pääluvun mukaan laskettuna, hyväksyvät muutoksen.) vain osakkaiden omistamien osakkeiden määrää (Tätä sopimusta voidaan muuttaa, jos Osakkaat, joiden omistamat osakkeet edustavat vähintään 2/3 -osaa kaikista Yhtiön osakkeista, hyväksyvät muutoksen)?
- Hyvä muutos, varsinkin jos tarkoituksena on tulevaisuudessa osakkaiden määrän kasvattaminen
- Mikäli ei yksimielisyyttä, määräenemmistön tulisi perustua osakemäärään ei osakkaiden määrään
- Sopimuksessa voi lähtökohtaisesti sopia lähes mitä vain, emmekä näe hyvänä sitoutua mahdollisesti tulevaisuudessa sellaiseen ehtoon, jota emme voi hyväksyä. Jos halutaan määräenemmistöllä muutettavia asioita, ne voitaisiin siirtää yhtiöjärjestyksen puolelle.

12. Lainsäädäntö ja erimielisyydet

Ehdotettu muutos

Tätä Sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti sopimaan Osapuolten välisissä neuvotteluissa. Mikäli sopimukseen ei päästä, erimielisyydet ratkaistaan Yhtiön kotipaikan käräjäoikeudessa.

Ratkaisu

Välimiesmenettely ratkaisee riidan joutuisammin, toisaalta lopullisesti ja siitä ei ole valitusoikeutta.

Säilytetään entinen muotoilu.

Kommentit

- Olisi kiva tietää, mikä perustelu tälle muutokselle on. Itse säilyttäisin riidanratkaisumenetelmänä välimiesmenettelyn yksimiehisenä sen joutuisuuden ja asiantuntemuksen vuoksi.

K o h a - S u o m i